

بنیاد علمی پژوهی حضرت امام زین العابدین

جیش

لِقَاءُنَّا

نگاتی کوتاه لز احادیث امام محمدی علیہ السلام

محمدی حاذی پور

بنیاد علمی پژوهی حضرت سنت ابی قاسم علیہ السلام

می توانید برای شنیدن
فایل صوی احادیث بارکد مقابل را
اسکن کنید.

سوسنی، حائری پور محمد مهدی

Haireipour, Muhammad Madi - ۱۳۶۸

نقش خاتم، نکات کوتاه از احادیث امام مهدی علیہ السلام / محمد مهدی حائری پور
به سفارش سعاؤن فرهنگ آموزش و پژوهش بنیاد فرهنگی حضرت مهدی علیه السلام فرجه شریف.
مشخصات نشر: ۳۵ صفحه، موسسه بنیاد فرهنگی مهدی موعود (ع) ۱۴۰۲، مشخصات طایفی: ۵۷ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۷-۶۷۷-۱ | وضعیت قیمت: نویسنده: پایا نیوان؛ چهل جلدی.

عنوان: دیگر نکات کوتاه از احادیث امام مهدی علیہ السلام | موضوع: محمد بن حسن (جع)، امام رضا (ع)، امام رضا زاده، حسن (جع)، امام رضا زاده، حسن (جع)، امام رضا زاده، حسن (جع)، امام رضا زاده، حسن (جع)

۱۶Hadith احادیث از احادیث امام مهدی علیہ السلام | موضوع: احادیث شیعه -- قرن (Shiites) -- Hadiths -- Texts

تاریخ: ۱۴th century -- Arabbinat * ۱۴th century --

نشانه افزوده: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (ع) معادون فرهنگ آموزش و پژوهش

رد پندی کنگره: BP224.4

رد پندی دیجیتال: ۹۷۸۷۴۶۷

شماره کتابشناسی ملی: ۹۷۸۷۴۵۵۰۴

اطلاعات رکورد کتابشناسی: قیبا

شناختن مه

نقش خاتم انکاتی کوتاه از احادیث امام مهدی علیه السلام

مؤلف: محمد مهدی حائری پور

به سفارش سعاؤن فرهنگ آموزش و پژوهش

بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود علیه السلام

ناشر: انتشارات بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود علیه السلام

طراح جلد و صفحه آرا: آتلیه مصور | mosavver_ir

تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول - پاییز ۱۴۰۲

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۳۷۰۶-۱۲

قیمت: ۳۰۰۰ تومان

ق: جمکران/بلوار انتظام/مجتمع یاوران حضرت مهدی موعود علیه السلام

تلفن: ۰۲۰-۳۷۲۵۶۴۵۱ / ۰۲۰-۳۷۲۵۶۴۸۰

۰۲۰-۳۷۲۵۶۴۵۰۱

تمام: خیابان طالقانی/میدان فلسطین/شماره ۳۸۷ | تلفن: ۰۲۱_۸۸۹۰۰۵۹

مقدمه

قال رسول الله ﷺ : إِنَّيْ تَارِئُ فِيْكُمُ الْقَلَيْنِ مَا إِنْ تَمْشِكُتُمْ بِهِ مَا لَنْ تَضْلِلُوا بِغَدِيٍّ كِتَابَ اللَّهِ وَعِثْرَتِي أَهْلَنَ يَتِيٍّ وَإِنَّمَا لَنْ يَفْتَرَقَا حَتَّى يَرْدَأْ عَلَيَّ الْخُوضَ : رسول اکرم ﷺ فرمود: همانا من دو چیزگرانها در میان شما می گذارم که اگر شما بر آن دو چنگ بزنید هرگز بعد از من گمراه نخواهید شد. یکی کتاب خداودیگری فرزندان من است. این دوازهم جدانمی شوند تاینکه برمون وارد شوند در کنار حوض. برای شناخت و درک درست اسلام. دو منبع اصلی و اساسی وجود دارد: نخست کلام خدای متعال یعنی قرآن کریم که نقشه راه انسان برای رسیدن به مقام عبودیت و بندگی است و دیگری سنت و حدیث که مُبِّین و مُفسِّر قرآن کریم است.

در کنار احادیث بسیار و روایات متعدد از ائمه معصومین علیهم السلام، انوار سخنانی از آخرین خورشید در خشان سلسله جلیله امامت پرتو افشانی می کند که گرمای امید بخش و روح انگیز آن کمتریه سرزمینی جان و دل عاشقان آن حضرت تاییده است: سخنانی که مطالعه و تدبیر در آنها، ریشه های درخت یقین به وجود پربرکت آن میرمهرو مهربانی را در دل هر مؤمنی مستحکم و میوه های معرفت را در جان عاشقان آن حضرت به ثمر می نشاند.

مجموعه پیش روی با عنوان «نقش خاتم» حاصل انتخاب «چهل حدیث» از سخنان حضرت مهدی ﷺ است که با هدف ترویج و گسترش عطرباد و نام امام زمان ؑ در جامعه و توجه دادن به سخنان آن حضرت ؑ به سفارش بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود ؑ با کوشش عالمانه و خالصانه برادر ارجمند جناب حجت الاسلام محمد مهدی حائری پور و نظارت و ارزیابی حجت الاسلام تقی حاتمی به سامان رسیده است.

در این تلاش سعی شده در کنار متن عربی و ترجمه روان آن، نکاتی ناب که از روایات قابل استخراج است به اختصار بیان گردد تا علاوه بر کمک به فهم روایت، راه یادگیری، حفظ و ماندگاری ذهنی آن نیز تسهیل شود.

به امید روزی که چراغ راه هر مؤمن و آزاده ای سخنان نورانی امام عصر ؑ باشد. بالله! دستان آلوده ما را بگیر و راه و رسم «چگونه زیستن» و «چگونه مردن» را به ما بیاموز و آفتاب وجود آن حضرت را با پایان شب های تاریک و سرد دوران غیبت، بر مابتابان و چشمان ما را به نور وجود آن حضرت روشن گرдан.

آمین یا رب العالمین
محمد رضا نصویری
معاونت فرهنگ، آموزش و پژوهش
بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود ؑ

بیانیہ حضرت امام علی (ع) میں مفہومیات

بیانات حضرت امام علی (ع) میتواند

امام زمان عَلَيْهِ السَّلَامُ وَسَلَامٌ عَلَيْهِ وَسَلَامٌ مَّا بَعْدَهُ محور ومدار حق

وَلَيَعْلَمُوا أَنَّ الْحَقَّ مَعَنَا وَفِينَا لَا يَقُولُ ذَلِكَ سِوَانَا إِلَّا كَذَّابٌ مُفْتَرٌ وَلَا
يَدَعِيهِ غَيْرُنَا إِلَّا صَالٌ غَوِيٌّ

باید بدانند که حق با ما و در نزد ما است. و این سخن راکسی جزما نمی گوید مگر دروغگوی ہمت زننده و جزما کسی این ادعاء را ندارد مگر گمراہ و گمراہ کننده.^۱

نکته‌ها

۱. امامان معصوم عَلَيْهِ السَّلَامُ محور ومدار حق هستند. چنان که پیامبر صلوات الله عليه و آله و سلم درباره امیر المؤمنین عليه السلام فرمودند: علیٰ مَعَ الْحَقِّ وَالْحَقُّ مَعَ عَلیٰ؛ علیٰ با حق و حق با علیٰ است (و این دو جدای ندارند).^۲
۲. در زیارت جامعه کبیره آمده است: وَالْحَقُّ مَعَكُمْ وَفِيْكُمْ وَمِنْكُمْ وَإِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ أَهْلُهُ وَمَغْدِنُهُ؛ حق با شما و در شماست و از شما سرچشممه می گیرد و به شما ختم می شود و شما اهل حق و معدن حق هستید.
۳. با توجه به فرمایش امام عَلَيْهِ السَّلَامُ، هر که طرفدار حق و حقیقت است باید از امام زمانش پیروی و اطاعت کند. در غیر این صورت قطعاً از مسیر حق منحرف خواهد شد.

۱. کمال الدین، ج ۲، ص ۵۱۱
۲. بحار الانوار، ج ۲۸، ص ۳۹

۲

اهداف الهی از آفرینش انسان

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى مَا يَخْلُقُ الْخَلْقَ عَبِيشاً وَلَا أَهْمَلَهُمْ سُدَى، بَلْ خَلَقَهُمْ بِقُدرَتِهِ
وَجَعَلَ لَهُمْ أَسْمَاعاً وَأَبْصاراً وَقُلُوبًا وَأَلْبَاباً، ثُمَّ بَعَثَ إِلَيْهِمُ النَّبِيِّينَ عَلَيْهِمُ
مُبَشَّرِّينَ وَمُنذِّرِينَ، يَأْمُرُونَهُمْ بِطَاعَتِهِ، وَيَنْهَاوْهُمْ عَنْ مَعْصِيَتِهِ، وَ
يُعَرِّفُوهُمْ مَا جَهَلُوهُ مِنْ أَمْرٍ خَالِقِهِمْ وَدِينِهِمْ

خداؤند بزرگ مخلوقات را بیهوده نیافریده و آنان را پوچ و بیهوده رها نکرد، بلکه آنان را با قدرت خود آفرید و برای آنان چشم و گوش و قلب و عقل قرارداد و سپس پیامبرانی که بشارت دهنده و هشدار دهنده هستند به سوی آنان فرستاد که آنان را به اطاعت ازاو فرمان دهند و از نافرمانی او نهی کنند و چیزهایی را که در مورد پروردگارشان و دینشان نمی دانستند به آنان بشناسانند.^۱

۱. الغيبة للطوسی، ج. ۱، ص ۲۸۷

نکته‌ها

۱. شاهد کلام امام ع، آیات قرآن کریم است که می فرماید: **أَفْخَسْبُتُمْ أَنَّهَا حَلَقْنَاكُمْ عَبِّئْنَا وَأَنْكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجِعُونَ**: آیا پنداشتید که شما را بیهوده آفریده ایم و اینکه شما به سوی ما بازگردانیده نمی شوید.^۱
۲. و نیز قرآن کریم می فرماید: **قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ** قلیلاً ما تَشْكُرُونَ: بگو اوست آن کس که شما را پدید آورده و برای شما گوش و دیدگان و دلها آفریده است چه کم سپاسگزارید^۲
۳. برای کمال بشرو سعادت او تنها عقل بشر نمی تواند راهنمای باشد و بسیاری از حقایق عالم را نبایا و رسولان الهی برای مردم بیان می کنند؛ بنابراین خداوند اطاعت از آنها را واجب نمود.

۱. سوره مؤمنون ۱۱۵ / ۲. سوره ملک ۲۳

جایگاه بلند امامان پس از پیامبرگرامی خدا

....وَ جَعْلَ الْأَمْرَ [مِنْ] بَعْدِهِ إِلَيْ أَخِيهِ وَابْنِ عَمِّهِ وَوَصِيهِ وَوارِثِهِ عَلَيْ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ثُمَّ إِلَى الْأُوصِيَاءِ مِنْ وُلْدِهِ وَاحِدَأَ أَخِيَّا يَمِّ دِينَهُ وَأَنَّمَّ يَهِمُ نُورَهِ..

و (خداؤند) پس از او [پیامبر ﷺ] امر (خلافت و امامت) را به برادر، پسر عموم و وصی و وارث وی، علی بن ابی طالب ؑ و پس از آن حضرت به جانشینان ارزفرزندانش، یکی پس از دیگری سپرد تا (با تعلیمات و راهنمایی های ایشان) دین خود را زنده و نور خود را تمام کرد.

نکته‌ها

۱. پیامبرگرامی خدا علیه السلام در موارد فراوان به جانشینی امیرالمؤمنین علی علیه السلام تصریح کرده است که مهم ترین آن داستان غدیر خم است که شیعه و سنت آن را نقل کرده اند.
۲. نه فقط امیرالمؤمنین علی علیه السلام بلکه همه امامان به وسیله پیامبرگرامی خدا علیه السلام به عنوان پیشوایان مسلمین، پس از رسول خدا علیه السلام، معرف شده اند.
۳. این مجاهدت علمی و عملی امامان بود که دین را حفظ کرد و اگر امامان نبودند دین خدابه وسیله تحریف منافقان از بین می رفت.

شخصیت بی نظیر پیامبرگرامی خدا

... لَمْ يَعْثُثْ مُحَمَّدًا رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ وَتَمَّمَ بِهِ نِعْمَتُهُ وَخَتَمَ بِهِ أَنْبِيَاءُهُ وَأَرْسَلَهُ إِلَى النَّاسِ كَافَةً وَأَظْهَرَ مِنْ صِدْقِهِ مَا أَظْهَرَ...
سپس حضرت محمد ﷺ را به عنوان رحمتی برای جهانیان به رسالت مبعوث کرد و به وسیله او نعمت راتمام و نبوت و پیامبری را به او ختم نمود و وجود مقدسش را برای همه جهانیان فرستاد و آنچه که می‌باید، از راستی او ظاهر نمود.

نکته‌ها

۱. امام زمان علیه السلام در توصیف پیامبرگرامی خدا علیه السلام از قرآن کریم و ام گرفته است که می فرماید: وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ وَنَذَرْفَرْمُودَهُ: وَلَكِنْ رَسُولُ اللَّهِ وَحَائِمُ الْبَيْتَيْنَ وَنَذَرْفَرْمُودَهُ: وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَةً لِلَّنَّاسِ...؛
۲. پیامبرگرامی خدا علیه السلام آخرین فرستاده خدا به سوی همه مردم و مظهر رحمت بی پایان او و تمام کننده نعمت‌های خدا برخلق است.

۱. الغيبة للطوسی، ص ۲۸۸

۲. «وَمَا تُوْرَاهُ جَرِحْمَتِی برای جهانیان فرستاده ایم»، سوره انبیاء/۱۰۷

۳. «بِلَكَهُ فَرْسَتَادَهُ خَدَا وَخَاتَمَ پیغمبران است»، سوره احزاب/۴۰

۴. «مَانُورَا فَرْسَتَادَیم مَگَرْ برای اینکه از خطأ و کناده بازشان داری، و نیز نوبیدخش و بیم رسان باشی»، سوره سباء/۲۸

۵

امام زمان واسطه فیض الهی

وَإِنَّ لِأَمَانٍ لِأَهْلِ الْأَرْضِ كَمَا أَنَّ النُّجُومَ أَمَانٌ لِأَهْلِ السَّمَاءِ
و براستی که من موجب امنیت اهل زمین هستم چنان که ستارگان سبب
امنیت اهل آسمانند.^۱

نکته‌ها

۱. این که امام واسطه فیض الهی و سبب الطاف خداوندی است در متون دینی، فراون آمده است چنان که قرآن کریم در باره پیامبرگرامی خدا فرموده: وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ... چنین نیست که خداوند امت را عذاب کند در حالی که تو در میان آهی هستی.
۲. از امام صادق علیه السلام سوال شد که آیا زمین بدون امام باقی می ماند؟ فرمود: اگر زمین بدون امام بماند هر آینه اهل خود را فرومی برد.^۲

۱. کمال الدین، ج ۲، ص ۴۸۵

۲. سوره انفال / ۳۳

۳. کافی، ج ۱، ص ۱۷۹

ضرورت وجود امام‌هدایتگر در هر زمان

أَوْمَا رَأَيْتُمْ كَيْفَ جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ مَعَاقِلَ تَأْوِونَ إِلَيْهَا وَأَغْلَامًا تَهْتَدُونَ بِهَا
 مِنْ لَدُنْ آدَمَ إِلَى أَنَّ طَهْرَ الْمُنْاصِي كُلُّمَا غَابَ عَلَمٌ بَذَا عَلَمٍ وَإِذَا أَفَلَ
 نَجْمٌ ظَلَعَ نَجْمٌ فَلَمَّا قَبَصَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ ظَلَّتْنَا مُؤْمِنِينَ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى أَبْطَلَ دِينَهُ
 وَقَطَعَ السَّبَبَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ خَلْقِهِ كَلَّا مَا كَانَ ذَلِكَ وَلَا يَكُونُ حَتَّى تَقُومَ
 السَّاعَةُ وَيَظْهَرَ أَمْرُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَهُمْ كَارِهُونَ

آیا ندیدید که خداوند چگونه برای شما پناهگاه‌هایی قرارداد تا به آن‌ها پناه ببرید؟ و از زمان آدم صلی الله علیه و آله و سلم تا امامی که گذشته است [یعنی امام حسن عسکری صلی الله علیه و آله و سلم] علامت‌هایی گذاشت تا به واسطه آن‌ها هدایت بشوید؛ و هرگاه عالم هدایتی غایب شد (وازدینیارفت) عالم دیگری ظاهر گشت؛ و هرگاه ستاره‌ای غروب کرد ستاره دیگری طلوع کرد؛ پس آن‌گاه که خداوند تبارک و تعالی او (حجت یاردهم) را به جوار رحمت خود برد، شما خیال کردید که خداوند دینش را باطل و اسباب و وسایط ارتباط بین خود و خلقش را قطع کرده است؟ هرگز این‌گونه نیست و تا قیامت هم این اتفاق نخواهد افتاد تا امر خداوند سبحان ظاهر می‌شود، در حالی که آن‌ها [مردّین و شگاک‌ها] کراحت داشته باشند.^۱

✿✿✿ نکته‌ها ✿✿✿

۱. آیا با وجود امامان در طول زمان و ظهور هر امام پس از غروب امامی دیگر، می‌توان نسبت به امامی از نسل یازدهمین امام، تردید داشت؟
۲. مطابق روایات فراوان، این سنت الهی است که در هر زمان حجتی از حجت‌های الهی بر زمین باشد و همیشه چنین بوده تا امر امامت به حسن بن علی علیه السلام رشید و ناگزیر پس از اون نیز باید به حجت بعد از او منتهی گردد.

٧

لزوم انتخاب امام بوسیله خدای متعال

قال سعد بن عبدالله القمي: ... فَأَخْبِرْنِي يَا مَوْلَايٰ عَنِ الْعَلَّةِ الَّتِي تَمَنَّعَ الْقَوْمَ مِنِ اخْتِيَارِ إِمَامٍ لِنَفْسِيهِمْ قَالَ مُصْلِحٌ أَوْ مُفْسِدٌ قُلْتُ مُصْلِحٌ قَالَ فَهَلْ يَجُوَّأْنَ تَقْعُدَ خَيْرَهُمْ عَلَى الْكُفْسِدِ بَعْدَ أَنْ لَا يَعْلَمَ أَحَدٌ مَا يَخْطُرُ بِبَالِي غَيْرِهِ مِنْ صَلَاحٍ أَوْ فَسَادٍ قُلْتُ بَلَى قَالَ فَهِيَ الْعِلْلَةُ ...

سعد بن عبدالله قمي از امام مهدی ع پرسید که چرا مردم نمی توانند امامشان را خود برگزینند؛ آن حضرت پرسیدند که مرادش امام صالح اصلاح گر است یا پیشوای ناشایست فساد انگیز؛ سعد گفت مرادش مقتدای مصلح است. امام فرمود: با توجه به این که کسی نمی داند که در خاطر دیگری از اندیشه صلاح و فساد چه می گذرد، آیا ممکن است، مردم کسی را برگزینند که اندیشه فساد در سردارد؟ سعد گفت آری! امام فرمود: به همین دلیل انتخاب امام به مردم واگذار نشده است^۱

نکته‌ها

۱. در مکتب شیعه، انتخاب امام و پیشوای مردم به دست خداست و مردم در این حوزه، حق انتخاب ندارند. بنابراین خلافت و امامت برآمدت تنها زمانی مشروع و مقبول است که به اراده‌ی خداوند باشد.
۲. کار جامعه و مردم جز بحاکم معصوم که در دستوراتش از گناه و خطابه دور باشد به سامان نمی‌رسد.
۳. عصمت و پاکی افراد را تنها خدا - که عالم به غیب است - می‌داند چون دیگران از پنهانی های افراد و نیز عاقبت امر آنها خبر ندارند و ممکن است بجای مصلح، مفسد را بگزینند.

بی‌نیازی امام از همگان و نیاز همگان به او

...إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا، فَلَا فَاقْهَةَ بِنَا إِلَى غَيْرِهِ وَالْحَقُّ مَعَنَا فَلَن يُوجَشَنَا مَن
قَعَدَ عَنَّا

...زیرا خدا باما است و نیازمند دیگری نیستیم. حق باما است و باکی نیست
که کسی از ما روی بگرداند!

نکته‌ها

۱. امام علیه السلام بیشترین اعتقاد رابه خداوند دارد و به همین دلیل از هرچیزی و هر کسی جز خدا احساس بی‌نیازی می‌کند.
۲. وقتی امام علیه السلام با حق است و حق با او است پس در این حال باکی ندارد که کسانی ازاو جداگردیده و او راتنها گذارند و بلکه آنها که ازاو جداگاتی شوند خود زیانکارند.

شیوه مناجات با خالق در بیان امام زمان

يَا مَنْ أَظْهَرَ الْجَمِيلَ وَ سَتَرَ الْقَبِيْحَ يَا مَنْ لَمْ يُؤَاخِذْ بِالْجَرِيْةِ وَ لَمْ يَهْتَأِ
 السَّتَرَ يَا عَظِيمَ الْكَلْنَ يَا كَرِيمَ الصَّفَحَ يَا حَسَنَ التَّجَاوِزِ
 اى آن که [کارا] زیبا راشکارمی کند و [کارا] زشت رامی پوشاند! اى آن که بربداری
 مؤاخذه نمی کند و پرده نمی درد! اى آن که متتش بزرگ و چشم پوشی اش
 کریمانه و گذشتش نیکو است!

✿✿✿ نکته‌ها ✿✿✿

۱. از فرصت های مهمی که خداوند به بندگانش ارزانی داشته است فرصت دعا و مناجات با اوست و امام زمان عَلَيْهِ السَّلَامُ به عنوان پیشوای مؤمنان جلوه دار، بره مندی از این موهبت الهی است و چه نیکوست که منتظران او به حضرتش اقتدا کنند.
۲. امام زمان عَلَيْهِ السَّلَامُ تعلیم می دهد که در دعا و نیایش، قبل از طرح هر خواسته ای، بایسته است که خداوند رابه اسماء و صفات نیکویش بخوانند.

ارادة خدامبندی برپیروزی نهایی حق

أَبِي اللَّهِ عَرْزَوْ جَلَّ لِلْحَقَّ إِلَّا إِثْمَامًاً وَلِلْتَّنَاطِلِ إِلَّا زُهْوَقًاً وَهُوَ شَاهِدٌ عَلَيْيَ
بِهَا أَذْكُرُهُ

خداؤند متعال ابا دارد که حق راتمام وکامل نکند، و باطل رامحو و نابود
نسازد، او برآنچه که ذکرمی کنم شاهد است.^۱

نکته‌ها

۱. اراده قطعی خداوند برپیروزی و فرآگیری حق و نابودی و محو باطل است و این بشارقی است که حجت خداوند از آن خبرمی دهد و خدا رابرآن گواه می گیرد.
۲. این که حق قطعاً پیروز است و باطل حتماً نابود خواهد شد موجب قوت قلب مؤمنان و ایستادگی آنها در مسیر حق است.

۱. الغيبة للطفوسي، ص ۲۸۷

توصیه‌ای امام زمان^ع به شیعیان (۱)

وَأَكْثِرُوا الدُّعَاءِ بِتَعْجِيلِ الْفَرَجِ فَإِنَّ ذَلِكَ فَرَجُوكُمْ
ریاد برای فرج دعا کنید که براستی همان موجب فرج شماست.^۱

✿✿✿ نکته‌ها ✿✿✿

۱. دعای برای تعجیل فرج خواسته مورد تأکید امام زمان^ع است و چه زیباست خواست امام را عملی کنیم.
۲. حتماً دعای مادرباره تعجیل فرج، مؤثر است و گرنۀ نسبت به آن امر نمی فرمودند.
۳. بیکی از اسباب نزدیک شدن فرج، دعا کردن است که خود این دعای تواند عامل گشایش در کارهای ما باشد.

توصیه‌ای امام زمان(ع) به شیعیان(۲)

فَلْيَعْمَلْ كُلُّ امْرِئٍ مِنْكُمْ بِمَا يَقْرُبُ بِهِ مِنْ مَحَبَّتِنَا وَيَتَجَنَّبُ مَا يُدْنِيهِ
مِنْ كَرَاهَتِنَا وَسَخَطِنَا قَلَّا أَمْرًا بِعْتَدٌ فُجَاهَةٌ حِينَ لَا تَنْقَعُهُ تَوْبَةٌ
وَلَا يُنْجِيهُ مِنْ عِقَابِنَا نَدْمٌ عَلَى حَوْنَةٍ

هریک از شما باید آنچه را که موجب دوستی مامی شود، پیشه خود سازد
واز هر آنچه موجب خشم و ناخشنودی مامی گردد، دوری گریند؛ زیرا مرما
به یکباره و ناگهانی فرامی‌رسد و در آن زمان توبه و بازگشت برای کسی سودی
ندارد و پشیمانی از گناه کسی را زکیفر مانجات نمی‌بخشد.^۱

نکته‌ها

۱. امام عصر(ع) با صراحة از شیعیانش می‌خواهد که به کارهای روی آورند که موجب دوستی
امامشان گردد و نیز هر کاری که سبب ناخشنودی امام است را ترک کنند و دستور امام، باید اطاعت
شود.

۲. باید تا پیش از ظهور به تربیت نفس و ترکیه خویشتن اقدام کنیم و گزنه در هنگام ظهور امکان
همراهی با امام را نخواهیم داشت و چه بسأگرفتار خشم امام زمان(ع) گردیم.

عنایت پیوسته امام زمان ع به شیعیان

إِنَّا غَيْرُ مُهْمَلِينَ مُلَّاعَاتُكُمْ وَ لَا نَأْسِينَ لِذِكْرِكُمْ وَ لَوْلَا ذَلِكَ لَنَزَّلْ بِكُمْ
 الْأَوْاءُ وَ أَصْطَلَمَكُمُ الْأَغْدَاءَ فَاتَّقُوا اللَّهَ جَلَ جَلَالَهُ
 بِهِ رَاسِتِي كَهْ مَا مَرَاقِبْتُ وَ نَظَارَتْ بِرْ حَالَ شَمَا [شیعیان] رَارَهَا نَكْرَدَهَا يَمْ وَ
 هَرَگَزْ شَمَا رَازِيَادْ نَبَرَدَهَا يَمْ وَ اَكْرَغَيَارَزِيَادْ بَوْدْ هَرَآيَهْ بَلَاهَايَ سَخْتْ بَرَشَمَا
 فَرَوْدْ مَى آمَدْ وَ دَشْمَنَانْ، شَمَا رَانَابُودْ مَى كَرَدَنَدْ!

نکته‌ها

۱. شیعیان پیوسته مورد توجه و عنایت خاص امام عصر ع هستند و اگر جزاین بود با این اقلیت و کمی تجهیزات و امکانات، این گونه در جهان سربلند و عزیز نبودند.
۲. شکر و سپاس نعمت امام مهریان و راه جلب رضایت آن حضرت همان است که او از ما خواسته و آن تقوا و پرهیزکاری و دوری از گناهان است.

بهره‌مندی از امام غایب

أَمَّا وَجْهُ الْإِنْتِفَاعِ بِي فِي غَيْبَتِي فَكَالْإِنْتِفَاعِ بِالشَّمْسِ إِذَا غَيَّبَهَا عَنِ
الْأَبْصَارِ السَّحَابِ

واما چگونگی ہرہ مندی ازمن در دوران غیبتم بسان ہرہ گیری از خورشید
است آن گاه که ابرها آن را ز چشمان پوشانده باشد.

نکته‌ها

۱. خورشید، فواید و آثار فراوانی دارد که بعضی از آنها وابسته به تابش مستقیم نور آن است. اما برخی از آنها حتی در صورت پوشیده شدن خورشید در پشت ابرهای نیز به مامی رسد و برکات امام نیز دودسته است؛ برخی مربوط به زمان ظهور و آشکاری اوست و برخی دیگر حتی در زمان غیبت او وجود دارد و ما از آنها ہرہ مند می شویم.
۲. خورشید مرکز منظومه شمسی است و جاذبه آن نگهدارنده زمین و سایر کرات از سقوط است و حرارت و نور آن سبب حیات انسان و حیوان و گیاه است، خواه آشکار باشد و یا در پشت ابرها پوشیده وینهان. امام نیز وجودش. حتی در پس پرده غیبت -ضامن بقاء عالم است و نوره دایتش به اهل عالم می‌رسد.

۳. همان‌گونه که خورشید علاوه بر یک سلسله اشعه مرئی، یک سلسله اشعه نامرئی به نام اشعه معاوره بنفس و اشعه مادون قرمز دارد، حجت الهی نیز علاوه بر رهبری و هدایت ظاهري یک سلسله تربیت روحانی و معنوی نیز دارد که از راه نفوذ معنوی در دل‌ها و افکار انجام می‌دهد؛ بنابراین حتی در غیبت او می‌توان از جذبه‌های معنوی او هرگز دور نباشد.

۴. غیبت حجت الهی با فعالیت او در جامعه منافاتی ندارد. مطابق نقل‌های فراوان از علماء و بزرگان شیعه، امام مهدی ع در طول دوره غیبت به سؤال برخی از عاملان پاسخ‌گفته و بسیاری راهنمایی کرده‌اند و چه بسیار با واسطه، در هدایت جامعه اسلامی نقش داشته‌اند.

اندیشیدن درباره معنای «أولى الأمر» در قرآن کریم

يَا هَوْلَاءِ مَا لَكُمْ فِي الرَّبِّ لَئِنْ تَرَدُّدُونَ وَ فِي الْحَيْرَةِ تَنْعَكِسُونَ أَوْ مَا سَمِعْتُمُ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ : يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولَئِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ :

ای مردم! چرا دچار شک و تردید شده و در وادی حیرت و سرگردانی به سر می بردی؟ آیا نشنیده اید که خداوند تبارک و تعالی می فرماید: ای کسانی که ایمان آورده اید! از خداوند و پیامبر و صاحبان امر خودتان اطاعت کنید؟^۱

نکته‌ها

۱. آیا با وجود دستور صریح قرآن کریم نسبت به اطاعت مطلق از «أولی الامر». می توان درباره وجود ایشان در هر زمان تردید داشت؛ آیا «أولی الامر» - که اطاعت ازا و در دریف اطاعت از خدای متعال و پیامبرگرامی خدا ﷺ واجب گردید - می تواند جز امام معمصوم باشد؟
۲. در روایتی از پیامبرگرامی خدا ﷺ آمده که در تفسیر این آیه فرمودند: «أولی الامر» جانشینان من و امامان مسلمین پس ازمن هستند. اولین آنها علی بن ابی طالب و پس ازا فرزندش حسن و پس از او حسین ..^۲

۱. سوره نساء، ۵۹ / ۲۸۵

۲. الغیبة للطسوی، ص

۳. بخار الانوار ج ۳۶، ص ۲۴۹؛ کمال الدین، ج ۱، ص ۲۵۳

آگاهی امام زمان از اعمال شیعیان

فَإِنَّا نُحِيطُ عِلْمًا بِأَئْبَائِكُمْ وَلَا يَعْزُبُ عَنَّا شَيْءٌ مِّنْ أَخْبَارِكُم
 پس براستی که مابه همه خبرهای شما آگاهی کامل داریم و چیزی از آنها
 برمانهان ننمی ماند.

نکته‌ها

۱. آنچه امام زمان فرموده اند مستند به قرآن کریم است آنجاکه می فرماید: وَقُلْ إِعْمَلُوا فَسْتَرِي
 اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونْ؛ در روایات متعدد آمده که مقصود از «المؤمنون» در این آیه، امامان
 هستند.^۲
۲. توجه به اینکه اعمال ما در همه جا و همه اوقات در محضر امام زمان است عامل خود سازی
 و پرهیزکاری است و این یکی از راه های ہر همندی از بركات امام غایب است.

۱. الإحتجاج، ج. ۲، ص. ۴۹۷.
 ۲. «وبگو: [هر کاری می خواهید] بکنید که به زودی خدا و رسول او و مؤمنان کردار شما را خواهند دید» سوره توبه ۱۰۵.
 ۳. رک به: الکافی، ج. ۱، ص. ۲۱۹.

ضرورت وجود حجت‌الهی در زمین

إِنَّ الْأَرْضَ لَا تَخْلُو مِنْ حُجَّةٍ إِمَّا ظَاهِرًا وَإِمَّا مَغْمُومًا
بَهْ رَاسِقَ كَهْ زَمِينَ (هِيجَ گَاه) ازْ حَجَتْ (الْهِيْ) خَالِي نَخْوَاهَدْ مَانِدْ؛ يَا حَجَتْ
آشْكَارُو يَا حَجَتْ پَنْهَانْ.

نکته‌ها

۱. یکی از اصول مطرح شده در روایات اهل بیت علیهم السلام این است که زمین همواره برخوردار از حجت‌الهی است
۲. اگر در زمانی حجت آشکار‌الهی دیده و شناخته نشد به یقین باید معتقد بود که او غایب است.
زیرا وجود حجت در همه زمان‌ها ضروری است.

۱۸

امام زمان (ع) واسطه دفع بلاها

أنا خاتم الأوصياء و بي يُدفع الله عزوجل البلاء من أهلي و شيعتي
من وصي آخرین ام به وسیله من بلا از خانواده و شیعیانم دفع می شود.

نکته‌ها

۱. مطابق روایات فراوان، جانشینان پیامبر گرامی خدا ﷺ پس از او دوازده نفرند که اولین آنها امیرالمؤمنین علیؑ و آخرین آنها حضرت مهدی ؑ است که به عنوان خاتم الاوصياء شناخته می شود.
۲. وجود امام ؑ حتی در پس پرده غیبت، برکات فراوانی دارد؛ از جمله اینکه به سبب او خداوند دفع بلا می کند.

۱۹

توصیل انبیا^{علیهم السلام} به مقام پیامبرگرامی خدا^{علیه السلام} و اهل بیت^{علیهم السلام}

ان زَكَرِيَا سَأَلَ رَبَّهُ أَنْ يَعْلَمَهُ أَسْمَاءَ الْخَمْسَةَ فَأَهْبَطَ عَلَيْهِ جَبَرِيلٌ فَعَلَمَهُ إِيَّاهَا فَكَانَ زَكَرِيَا إِذَا دَكَرَ مُحَمَّدًا وَ عَلِيًّا وَ فَاطِمَةَ وَ الْحَسَنَ وَ الْحُسَيْنَ سُرِّي عَنْهُ هَمُّهُ وَ أَنْجَلَى كَرْبُلَةَ وَ إِذَا دَكَرَ الْحُسَيْنَ حَنَقَتُهُ الْعَبْرَةُ وَ وَقَعَتْ عَلَيْهِ الْبُرْهَةُ

زکریا از خدایش خواست تنانم‌های «پنج تن»، رابه او بیاموزد. پس جبرئیل را بر او نازل کرد و آنرا رابه او آموخت. پس از آن، هرگاه زکریا نام محمد و علی و فاطمه و حسن را یاد آورمی شد غم و اندوهش برطرف می‌شد؛ ولی هنگامی که حسین را یاد می‌کرد گریه گلوییش رامی فشرد و نفس هایش به شماره می‌افتد.^۱

نکته‌ها

۱. مقام محمد ﷺ و آل محمد علیهم السلام برtero بالاتراز پیامبران الهی است و مطابق روایات، نور وجود ایشان پیش از همه موجودات آفریده شده است.
۲. پیامبران خدادار گرفتاری‌ها به پنج تن آل عبا توسل پیدامی کردند و نیاز آنها برطرف می‌شد و این رفتار برای ما شیعیان الگوی خوبی است.

۲۰

دعای امام زمان عین الدین درباره شیعیان

یا نُورَ الْنُّورِ يَا مُدَبَّرُ الْأُمُورِ يَا بَاعِثَ مَنْ فِي الْقُبُورِ صَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ
آلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْ لِي وَلِشِيعَتِي مِنَ الصَّيْقِ فَرْجًا وَمِنَ الْهَمِّ مَحْرَجًا
وَأَوْسِعْ لَنَا أَمْلَهَ حَ وَأَظْلِقْ لَنَا مِنْ عِنْدِكَ مَا يُفَرِّجْ وَافْعَلْ بِنَا مَا أَنْتَ
أَهْلُهُ يَا كَرِيمُ

ای روشنی بخش روشنی ها: ای تدبیرکننده کارها: ای کسی که تمام مردگان درون قبرها را برمی انگیزی، بر محمد و آل محمد درود بفرست و گشايشی برای من و پیروان من فراهم کن تا از این تنگنارها شویم، و ازاندوهها بدرآییم؛ و مسیر و راه ما را وسیع گردان، و ازنزد خودت به گونه ای برای ما راهی مقرر کن که گشايشی در تمام امورمان حاصل شود: و آن گونه که تو سزاوارش هستی - ای بزرگوار - با مارفتارکن.^۱

۱. مصباح کفعمی، ص ۴۰۷

نکته‌ها

۱. امام زمان ع همان گونه که برای فرج و گشایش خود دعامی کند برای گشایش امور شیعیان نیز دعامی کند و این از جلوه های مهربانی امام است.
۲. در روایت است که: هر کس این دعا را همیشه بخواند. با امام عصر ع مشور خواهد شد.^۱

۱. منتخب الاثر، ص ۵۲۱

ملاک و معیار نجات در قیامت

امّا ما سَأَلْتَ عَنْهُ مِنْ أَمْرٍ أَكْنِكِرِينَ لِمَنْ أَهْلٌ يَتَّبِعُنَا وَبَنِي عَمَّنَا فَأَعْلَمُ
إِنَّهُ لَيْسَ بِئْنَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَبَيْنَ أَحَدٍ قِرَابَةً وَمَنْ أَنْكَرَنِي فَأَنِيسَنِي مَنْ وَ
سَبِيلُهُ سَبِيلُ ابْنِ نُوحٍ

و اما سؤالی که درباره افرادی از خانواده ام و عموزادگانم مطرح کردی که
منکرامامت من هستند بدان که خداوند باکسی خویشاوندی ندارد. هر
کس مرا انکار کند، از من نیست و به راه فرزند نوح رفته است.^۱

✿✿✿ نکته‌ها ✿✿✿

۱. امام زمان (ع) در این جواب هشدار می دهد که به روابط نسبی و سبی (ع) دنیاپی دل خوش نباشد و بدانید آنچه نجات بخشن است، ایمان و عمل صالح می باشد.
۲. همه انسان ها در دادگاه عدل الهی بایک میزان سنجیده می شوند پس باید به این هشدار توجه کرد و به پیوندهای ظاهری دنیاپی مغروز نشد و از اصلاح نفس و تحصیل ایمان غفلت نورزید.

اهمیت نماز

فَمَا أَرْغَمَ أَنفَ الشَّيْطَانَ أَفْصَلَ مِنَ الصَّلَاةِ فَأَفْسَلَهَا وَأَرْغَمَ أَنفَ الشَّيْطَانِ
(هیچ چیز) هتراز نماز بینی شیطان رابه خاک نمی مالد، پس نماز بخوان و
بینی شیطان رابه خاک بمال!^۱

نکته‌ها

۱. خیلی چیزها وجود دارد که شیطان را بیچاره می‌کند ولی امام زمان ع برنماز تاکید می‌کند چنان‌که در آیات قرآن کریم و گفتار معصومین علیهم السلام برنماز تاکید فراوان شده است.
۲. بدیهی است هرچه بکوشیم که نماز را در وقت خود و با شرایط و حضور قلب بخوانیم درخوار کردن شیطان موفق ترخواهیم بود.

۲۳

اهمیت سجده شکر

سَجْدَةُ الشُّكْرِ مِنْ أَلْرَمِ الْسُّنْنِ وَأَوْجَبِهَا

سجده شکر از لازم ترین سنت ها واجب ترین آنهاست.^۱

نکته ها

۱. امام صادق علیه السلام فرمودند: هر مؤمنی که برای شکر نعمتی در غیر نماز برای خدا سجده شکر بجا آورد خداوند برای او ده حسنے می نویسد و ده گناه ازا و محومی کند و درجه بیشتر ده درجه وی را بالامی برد.^۲
۲. امام رضا علیه السلام فرمودند: سجده بعد از نماز واجب ، در واقع شکر خداوند است از اینکه این توفیق را به بنده داد تا فریضه اش را بجای آورد و کمترین چیزی که در این سجده گفته می شود سه مرتبه " شُكْرًا لِّهِ " است...^۳

۱. الإحتجاج، ج. ۲، ص. ۴۸۷
 ۲. آئینا مؤمنین سجدة لشکر نعمتة من غير ضلالة كتب الله یعنی عشر حسناً و مخالفة عشر سيئات و رفع له عشر ذنوبات في الجنة: علل الشرائع، ج. ۲، ص. ۳۶۰
 ۳. همان

۲۴

خطرات پیش روی ما

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الْعَمَى بَعْدَ الْجَلَاءِ وَ مِنَ الصَّلَالَةِ بَعْدَ الْهُدَى وَ مِنْ
مُوْقَاتِ الْأَغْمَالِ وَ مُزْدِيَاتِ الْفَتَنِ

پناه می برم به خدا از نابینائی پس از روشنایی، واژگمراهی پس از هدایت، و از
رفتارهای للاحتیاط بار و فتنه های نابودکننده.^۱

نکته ها

۱. آدمی حتی آن گاه که در مسیر حق است نمی تواند و نباید از لغزشگاه ها، خود را در امان بداند و به همین دلیل همواره باید به درگاه خدا تضرع کرده و از شربتی ها و فتنه ها به او پناه برد.
۲. از مهم ترین وسایل نجات انسان از گمراهی ها، توکل و اعتماد بر الطاف الهی است و البته لازم است از موارد و جایگاه های خطر و انحراف و فتنه بپرهیزد و خود را دور نگه دارد.

مناجات امام زمان (ع) (۱)

اللَّهُمَّ إِكَّ أَعُوذُ بِكَ إِلَكَ الْوُدُّ ... وَمِنْكَ أَسَأَلُ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَلَا تَرْدَنِي إِلَيْدِنِ مَغْفُورٍ وَسَعِيٍّ مَشْكُورٍ وَتِجَارَةً لَنْ تَبُورَ
بارخدايا به توپناه می برم و دست به دامان تو می شوم ... و از تو در خواست
می کنم که بر محمد و آل محمد درود فرستی و مرا از درگاه است بر مگردانی
مگر با آمرزش گناه م و پذیرفته شدن تلاشم و [نیز با] تجاری که هرگز کساد
نمی شود.^۱

نکته‌ها

۱. دعا و رazo و نیاز با خدای متعال از بهترین فرصت هایی است که در اختیار بندگان قرار گرفته است و امام زمان (ع) مناجات هایی دارد که نمونه‌ای از آن، همین دعای مذکور است.
۲. از مهم ترین خواسته های مؤمن آمرزش گناهان او به وسیله خدای بزرگ است و این خواسته در هر حال و توسط هر مؤمنی گرچه از بزرگترین اولیا باشد زیبا و شایسته است.
۳. امامان ما، معصوم از گناه و خططا هستند و آنچه در دعاها به عنوان گناه و مغفرت، مطرح شده، در افقی است که شایسته مقام قرب ایشان است.

۱. البلد الأمين، ج. ۱، ص ۳۹۳

مناجات امام زمان (ع) (۲)

رَبِّ مَنْ ذَا الَّذِي دَعَاهُ فَلَمْ تُجِبْهُ وَمَنْ ذَا الَّذِي سَأَلَكَ فَلَمْ تُعْطِهِ وَمَنْ ذَا الَّذِي نَاجَاهُ فَخَيَّثَهُ أَوْ تَقَرَّبَ إِلَيْكَ فَأَبْعَدَهُ

خدایا چه کسی تو را خواند و تو دعایش را اجابت نکردی و چه کسی از تو درخواست نمود و به او عطا نفرمودی و چه کسی با تو مناجات کرد و او را نامید ساختی یا خود را به تو نزدیک کرد و تو او را دور ساختی؟!

نکته‌ها

۱. اینکه دعای بندگان همراه با اجابت الهی است بشارت قرآنی است که فرموده: اذْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ^۱. آری خداوند مهربان هیچ پناهنده به سوی خود را نامید و ناکام برنمی گرداند.
۲. ولی برای اجابت دعا در روایات شرایطی بیان گردیده و نیز در دعاها گاهی به جای خواسته دعا کننده، نعمت دیگری به او می دهند یا بلاپی ازا دور می کنند و یا در آخرت، هرمه مندش می سازند و همه‌ی اینها اجابت است.

۱. بخار الانوار، ج. ۹۲، ص. ۲۶۷

۲. «بخوانید مراد اجابت کنم شما را»، سوره غافر/۰۴۰

علت غیبت امام زمان

وَأَمَّا عِلْلَةُ مَا وَقَعَ مِنَ الْغَيْبَةِ... إِنَّهُ لَا يُكُنُ لِأَحَدٍ مِنْ آبَائِي لِلَّهِ أَلَا وَقَدْ
وَقَعَتِ فِي عُنْقِهِ بَيْحَةٌ لِطَاغِيَةِ زَمَانِهِ وَإِنِّي أَخْرُجُ حِينَ أَخْرُجُ وَلَا يَنْعَهُ
لِأَحَدٍ مِنَ الطَّوَافِيَّتِ فِي عُنْقِي

واما علت غیبیت که رخداده ... به راستی که هیچ یک از اجداد من نبودند
مگر اینکه بیعت طاغوت زمانشان به گردن ایشان قرارگرفته و من در زمانی
که قیام می کنم بیعت هیچ طاغوتی برگردانم نخواهد بود.^۱

نکته‌ها

۱. در روایات درباره علت غیبت امام زمان ع مواردی مانند حفظ جان امام، امتحان مردم و... بیان شده و اینجا در بیان امام زمان ع «قرارنگرفتن در بیعت طاغوت‌ها» به عنوان «علت غیبت» آمده است.
۲. امام مهدی ع به عنوان منحی موعود و قله آمال و آرزوهای مستضعفان نباید تحت بیعت طاغوت‌ها قرارگیرد تا امید محرومان به نامیدی نگراید.

اعلام پایان غیبت صغیری

يَا عَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ السَّمُرِيِّ أَغْظَمَ اللَّهُ أَجْرًا حُوَانِكَ فِيَكَ فَإِنَّكَ مَيِّتٌ مَا
بَيْنَكَ وَبَيْنَ سِتَّةِ أَيَّامٍ فَاجْمَعْ أَمْرَكَ وَلَا تُوصِّ إِلَى أَحَدٍ فَيَقُولُونَ مَقَامَكَ
بَعْدَ وَفَاتِكَ فَقَدْ وَقَعْتِ الْغَيْبَةُ التَّاَمِّةُ

ای علی بن محمد سمری! خداوند اجر برادرانست رادر مصیبت فقدان تو،
فرداون و پراج قرار دهد. آگاه باش که تا شش روز دیگر، از دنیا خواهی رفت.
پس [به کارهای خود بپرداز] و امور خود را سروسامان بخش و پس از خود،
کسی را جانشین قرار مده، زیرا دوران غیبت کبری فرا رسیده است!

نکته‌ها

۱. امام زمان عَلَيْهِ السَّلَامُ در آخرین توقيع به نایب چهارم از شروع غیبت کبری خبرداده است و اعلام کرده که پس از این دیگر نایب خاصی نخواهد داشت.
۲. با توجه به این سخن امام، هر کسی ادعای نیابت خاص و رابطه با امام زمان عَلَيْهِ السَّلَامُ را داشته باشد دروغ گفته و باید از فتنه شیادان بر حذر بود.

ظهور و ابسته به اراده الهی

فَقَدْ وَقَعَتِ الْغَيْثَةُ الْثَانِيَةُ فَلَا ظُهُورٌ لَّا بَعْدَ إِذْنِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَذَلِكَ
بَعْدَ طُولِ الْأَمْدِ وَقَسْوَةِ الْقُلُوبِ وَامْتِلَاءِ الْأَرْضِ جَوْرًا

پس غیبت دوم شروع شده و دیگر ظهوری خواهد بود مگر به اجازه حق
تعالی و آن هم پس از مدت طولانی وقتی که قلب هاراقساوت فرابگیرد و
زمین مملواز جور و ستم شود.^۱

نکته‌ها

۱. غیبت امام، طولانی خواهد بود و بسیاری به همین دلیل و به خاطر فتنه هاگرفتار سنگدلی و انحراف از مسیر امامت) خواهند شد تا جایی که همه زمین لبریز از ستم خواهد گردید.
۲. ظهور امام زمان ع به اذن و اراده خداوند بستگی دارد و در عین حال، مطابق روایات، دعا برای فرج و زمینه سازی برای ظهور از وظایف ماست.

زمان ظهور

وَأَمَّا طَهُورُ الْفَرَجِ فَإِنَّهُ إِلَى اللَّهِ وَكَذِيبُ الْوَقَايُونَ

و اما امر ظهور و فرج (ما و شيعيان) به اراده‌ی خدای بزرگ وابسته است و
تعیین کندگان وقت [ظهوراً دروغ می‌گویند].

نکته‌ها

- درباره وقت ظهور به سخن هیچ کس اعتماد نکنیم؛ چون کسی جز خداوند، زمان ظهور را نمی‌داند.
- گرچه وقت ظهور برما پنهان است ولی در دعای عهد فرمودند: «إِنَّمَا يَرْؤُنَّهُ بَعِيدًا وَ نَرَاهُ قَرِيبًا: دشمنان ظهور را دور می‌پنداشند و ما آن را نزدیک می‌دانیم» و این به معنای امید داشتن و کسب آمادگی برای ظهور است.

۳۱

لزوم اطاعت از فقیهان در دوره غیبت

وَأَمَّا الْحَوَادِثُ الْوَاقِعَةُ فَارْجِعُوا فِيهَا إِلَى رُوَاةِ حَدِيثِنَا فِيمَهُمْ حُجَّتِي عَلَيْكُمْ
وَأَنَا حُجَّةُ اللّٰهِ عَلَيْهِمْ

واما در مسائل وحوادث جدید پس بايد به راویان حدیث ما (عالمان و
فقیهان) رجوع کنید که براسی ایشان حجت من برشما هستند و من
حجت خدا برایشان.^۱

نکته‌ها

- گرچه امام زمان ع غایب است ولی در میان مردم نمایندگانی دارد که به فرموده او حجت برمدم اند؛ بنابراین لازم است مؤمنان در تکالیف دینی به آنها رجوع کرده و از آنها اطاعت کنند.
- چنان که در دوره غیبت صغیر امام زمان ع نواب خاص داشتند در دوره غیبت کبری نیز نواب عام دارند که مهمترین ویژگی آنها برابر فرموده‌ی امام، دین شناسی آنهاست.

راز پرداخت وجهه مالی به امام زمان

وَ أَمَّا أَمْوَالُكُمْ فَلَا يَقْبِلُهَا إِلَّا لِتَظْهَرُوا فَمَنْ شَاءَ فَلِيَصُلْ وَ مَنْ شَاءَ فَلِيُقْطَعْ فَمَا آتَانِي اللَّهُ حَيْرٌ مِّنَ آتَاكُمْ

اما اموال شما، پس آن ها را نمی بذیریم، مگر به خاطر این که پاک شوید.
پس هر که می خواهد، بپردازد و هر که نمی خواهد، نپردازد. آنچه را که خدا به
ما عنایت فرموده، از آنچه به شما عطا نموده بتراست!

نکته‌ها

۱. امام زمان نیازی به مال و امکانات ماندارد و آنچه شیعیان به امام زمان می پردازند اولاً به فرمان خداست و ثانیاً موجب رشد ایمانی و پیاک خودشان است.
۲. در قرآن کریم نیز مشابه تعبیر امام زمان آمده است: آنچاکه به پیامبر گرامی خدا علیهم السلام می فرماید:
خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُظَهِّرُهُمْ وَ تُرَكِّبُهُمْ هِهَا^۱

۱. کمال الدین، ج ۲، ص ۴۸۴

۲. «از اموالشان را بگیر تا بدین وسیله پاکشان کنی و (اموالشان را) نموده‌ی»، سوره توبه ۱۰/۳

وظیفه مؤمنان نسبت حقوق مالی

مَنْ بَخْلَ مِنْهُمْ إِمَّا أَغَرَّهُ اللَّهُ مِنْ نِعْمَتِهِ عَلَى مَنْ أَمْرَهُ بِصَلَاتِهِ فَإِنَّهُ يَكُونُ
خَاسِرًا بِذَلِكَ لَا وَلَا هُوَ آخِرٌ تَهْ

وکسی که در دادن نعمت‌هایی که خداوند به او کرامت فرموده به کسانی که
فرمان رسیدگی به آنها را داده بخل ورزد، در دنیا و آخرت زیانکار خواهد بود.^۱

نکته‌ها

۱. آدمی در برابر نعمت‌های خدای خود مسئول است و در دارایی‌های انسان برای دیگران، سهمی وجود دارد که باید بپردازد چنان که قرآن کریم فرموده: وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِلْسَّائِلِ وَالْمُحْرُومِ؛ و در اموال شان برای سائل و محروم حقی [معین] بود.^۲

۲. از مهم ترین حقوق مالی، خمس و زکات است: خمس حقی است که متعلق به امام زمان (ع) است و زکات حقی است متعلق به مستمندان و منافع عمومی جامعه اسلامی.

۱. الإحتجاج، ج. ۲، ص. ۴۹۹
۲. سوره ذاریات / ۱۹

٣٤

فاطمه زهرا بنت الرسول الْكَوْيِ امام زمان الْمُهَاجِرُ

وَ فِي ابْنَةِ رَسُولِ اللَّهِ لَيْ أُشَوَّهُ حَسَنَةً

دخت رسول خدا [فاطمه بنت الرسول] برای من سرمشقی نیکو است .^۱

نکته‌ها

۱. اینکه حضرت زهرا بنت الرسول به عنوان الکوی امام زمان الْمُهَاجِرُ معرف شده، نشانه شان و جایگاه والای بانوی نمونه آفرینش است.
۲. گرچه حضرت زهرا بنت الرسول در همه ابعاد وجودی، انسانی کامل و اسوه ای والاست ولی ممکن است مقصود امام زمان الْمُهَاجِرُ در این جمله، الکو قرار دادن ایشان در موردی خاص (مانند عدم بیعت با ظالمان) باشد.

٣٥

دعای امام زمان درباره شیعیان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ عَافَأَنَا اللَّهُ وَإِيَّاكُمْ مِنَ الصَّلَالَةِ وَالْفِتَنِ وَوَهَبْ
لَنَا وَلَكُمْ رُوحُ الْيَقِينِ وَأَجَارَنَا وَإِيَّاكُمْ مِنْ سُوءِ الْمُنْقَابِ
به نام خداوند بخشنده مهربان : خداوند ما و شما رازگراهی و فتنهها
حفظ کند و به ما و شماروح یقین عنایت فرماید و ما و شما را از سوء خاتمه
وبدی بازگشت درپناهش قرار دهد.^۱

نکته‌ها

در نگاه امام نجات از گمراهی و فتنه‌ها و دست یافتن به نعمت یقین و باور عمیق و سرانجام، قرار گرفتن درپناه حق تعالی در روز قیامت، از مهم ترین خواسته هاست.

۱. الغيبة للطوسی، ص ۲۸۵

۳۶

کیفرنپرداختن حقوق مالی امام

وَمَنْ أَكَلَ مِنْ أَمْوَالِنَا شَيْئاً فَإِنَّمَا يَأْكُلُ فِي بَطْنِهِ نَاراً وَ سَيَضْلِلُ سَعِيرًا
کسی که از اموال ما چیزی بخورد همانند این است که آتش رامی خورد و به زودی به جهنم خواهد رسید.

✿✿✿ نکته‌ها ✿✿✿

۱. یکی از حقوق امام زمان ع بر شیعیان، حقی است که خداوند متعال برای ایشان در اموال ما قرار داده است که پرداخت آن یکی از واجبات است.
۲. در زمان غیبت امام ع فقهاء و مراجع بزرگوار به عنوان جانشینان امام، خمس اموال شیعیان را دریافت کرده و در مسیر ترویج مکتب اهل بیت ع هزینه می کنند.

دست انتقام الهی از دشمنان

أَنَا بَقِيَّةُ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ، وَالْمُلْتَقِيمُ مِنْ أَعْدَائِهِ
من ذخیره خداوند در زمین و انتقام گیرنده از دشمنانش هستم!

نکته‌ها

۱. کلمه «بَقِيَّةُ اللَّهِ» از آیه ۸۶ سوره مبارکه هود گرفته شده است و به معنی «هر موجود نافع و با برکت برای انسان‌ها» است و به همین دلیل لقب امام زمان ع گردیده است.
۲. دشمنان خداکه همان دشمنان بشریت هستند در طول تاریخ، ظلم و ستم فراوانی بر انسان‌ها روا داشته‌اند و حضرت مهدی ع با قیام خود از آنها انتقام خواهد گرفت.

دعای امام برای ظهور

اللَّهُمَّ أَنْجِرْنِي مَا وَعَدْنَتِي وَأَثِمْنِي لِي أَمْرِي وَتَبِّئْنِي وَطَأْتِي وَامْلِأْ أَرْضَنِي
بِي عَدْلًا وَقِسْطًا

خداؤندابه آنچه برمن وعده دادی وفاکن وامر مرابه کمال برسان، و
گامهای مرا استوار بدار و زمین رابه دست من آکنده از عدل و داد ساز^۱

نکته‌ها

۱. امام زمان علیه السلام در روزهای آغازین تولد، این دعا را بر زبان جاری کردند و این به معنی مأموریت اصلی و قطعی ایشان در عالم است که در وعده حتمی پروردگار آمده است.
۲. امام زمان علیه السلام خود برای ظهور و فرجش دعای کند و دعای ما برای ظهور آن حضرت در ادامه دعای آن بزرگوار است.

علت تأخیر در ظهور امام زمان

وَلَوْاَنَّ أَشْيَاعَنَا وَفَقَهُمُ اللَّهُ لِطَاعَتِهِ عَلَى اجْتِمَاعٍ مِنَ الْقُلُوبِ فِي الْوَقَاءِ
 بِالْعَهْدِ عَلَيْهِمْ مَا تَأْخَرَ عَنْهُمُ الْيُسْنُ بِلْقَائِنَا وَلَتَعْجَلْنَاهُمُ السَّعَادَةَ
 بِمُشَاهَدَتِنَا عَلَى حَقِّ الْمُعْرِفَةِ وَصِدْقَهَا مِنْهُمْ بِنَا فَمَا يَحْسِنَا عَنْهُمْ إِلَّا مَا
 يَتَّصِلُ بِنَا مِنَ الْكُرْهَهُ وَلَا تُؤْثِرُهُ مِنْهُمْ

اگر شیعیان ما- که خداوند برای اطاعت خویش توفیقشان دهد- دلهایشان دروفا به عهد و پیمانی که با ما دارند، گرد هم می آمد. از فیض دیدار ما محروم نمی شدند، و سعادت دیدار ما زودتر نصیبشان می شد. دیداری از روی معرفت و راستین. پس ما را از آنان بازنمی دارد، جزا خبر ناخوش آیند و ناروایی که از آن ها به ما می رسد و ما از ایشان انتظار (آن کارها) رانداریم!

✿✿✿ نکته‌ها ✿✿✿

۱. امام زمان ع از شیعیانش همدلی دروفای به پیمانی که با خدا و امام دارند رامی خواهد وهمین را از عوامل تعجیل در ظهور خود معرفی کرده است.
۲. امام زمان ع از رشتی ها و گناهان ما شکایت دارد و آن را از عوامل محرومیت شیعیان از دیدار و ظهور خود دانسته است.

هشدار امام زمان ع نسبت به مدعیان دروغگو

وَسَيَّاْتِي شِيعَتِي مَنْ يَدْعُي الْمُشَاهَدَةَ أَلَا فَمَنْ ادَّعَى الْمُشَاهَدَةَ قَبْلَ خُرُوجِ السُّفَيْانِيِّ وَالصَّيْحَةِ فَهُوَ كَاذِبٌ مُفْتَرٌ و درآینده کسانی به سوی شیعیان خواهند آمد و ادعای مشاهده خواهند داشت؛ آگاه باشید هر کسی قبل از خروج سفیانی و صیحه آسمانی ادعای مشاهده کند دروغگو و افتراءزنده است.^۱

نکته‌ها

۱. بزرگانی مانند مرحوم علامه مجلسی گفته اند منظور از «مشاهده» در این توقیع شریف، صرف دیدار امام زمان ع نیست؛ بلکه مقصود، ادعای نیابت است (بنابراین، این توقیع با تشریف برخی از بزرگان شیعه به محضر امام زمان ع در دوره‌ی غیبت منافقی ندارد).
۲. در دوره غیبت کبری کسانی به دروغ ادعای نیابت از امام زمان ع خواهند داشت چنان‌که در دوره غیبت صغیری نیز جنین شد و این هوشیاری شیعیان رامی طلبکه در دام مدعیان دروغگو قرار نگیرند.
۳. تا هنگام ظهور که در نزدیکی آن، خروج سفیانی و صیحه آسمانی (به عنوان دو علامت حتمی ظهور) رخ می‌دهد نایب خاصی برای امام نخواهد بود و شیعیان مطابق دستور امام زمان ع، وظیفه دارند به نایبان عام (فقها و مراجع بزرگوار) رجوع کنند.